

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2-50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границю:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Пашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділь і руских свят
о год. 6-й пополудни.

Редакція, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9.
ул. Ноперника (Львівського ч. 9.) Екс-
педиція місцева в Агенції Со-
коловського в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереження. —
Рекламації неопечатані вільні
від порта. — Оголошення зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

Десятилітє „нової ери“.

VII.

Програмова заява Романчука в соймі 25. листопада 1890. р. поперта промовами послів Телішевського і Січинського та підтримана рішучим становищем митрополита і всего руско-католицкого єпископату, зборами «Народної Ради», всенародними вічнями і многими признаннями з всіх сторін краю на адресу митрополита і Романчука мусіло викликати зворушене в москвофільським таборі. Отрясене і очищене народно-русского табору з москвофільських елементів, поставлене рускої справи на ясній і рішучій становищі національної самостійності і окремішності від московского народу, стало вельми невідповідним для москвофілів, що доси так вигідно крили ся за плечима народоців, які доси для москвофільської вигоди лишали «на боці язикові і літературні питання» (хоч мова народу є найважливішою прикметою національності), а тим способом могли москвофіли вести між народом свою кертичну роботу. Виступ д-ра Антоневича в соймі проти програмової заяви Романчука був лише окликом до агітації, яку підняли тепер москвофіли в цілїм краю проти Русинів-народоців.

До сеї агітації втягнуто полумертві москвофільські товариства «Руская Рада», «Галицко-русская Матица» і «Общество им. Качковского» а 2-го лютого 1891. скликає до Львова в салі «Народного Дому» т. зв. «всенародное вѣче», на котрім референтом про політичне положення і головним речником був д-р. Іван Добрянський, котрий доказував, що «Русская Рада» є «приємницею» Головної Ради Рускої з 1848. р. а о. Давидяк з Тухлі доказував, що не було «причини крити ся з мнієм що до вопроса о єдинстві Русинів і Великоросів», що присутні піддержували окликами: «так ми общеруси, ми тим гордимось!»

Агітацію, почату сим вічем і москвофільськими обществами, піддержувало і вело дальше москвофільське журналіство «Галицкая Русь» (нинішній «Галичанин»), «Русское Слово», «Русская Правда», а відгомін тої роботи відбивав ся і в деяких російських часописах.

Вельми цікавою була поява, що тому москвофільському хорови, котрий був виразним запереченням Руси і її існування і права на самостійний та окремішний розвиток національний, вторували вельми завзято польські журнали Dziennik polski, Kurjer Lwowski, Gazeta Narodowa, (що недавно тепер так жалкувала над слабостю сторонництва Барвіньського) і піддували польську суспільність проти Русинів та накидали ся на краєве правительство за сї нїбито закулісові коншапти з Русинами і тим самим опинили ся між помічниками москвофілів. Ділали они очевидно по мисли г-р. Лешка Борковського: «Niema Rusi, jest tylko Polska i Moskwa!» Лише Nowa Reforma і консервативні журнали Przegląd і Czas відносили ся прихильно до сеї справи.

З москвофілами війшла в спілку в боротьбі проти «нової ери» і «руско-українська радикальна партія», що саме тоді занувала ся і під проводом Драгоманова вела свою розкладову роботу в Галичині. Д-р. Окуневський вже в соймі заявив: «ми під прапор митрополита не підемо!» Органи сеї партії «Народ» і «Хлібороб» прилучили ся до хору москвофільських і названих в горі польських журналів і були переповнені питомою радикалам лайкою, виміреною проти Митрополита, Романчука, Барвіньського, яко клерикалів, пансько-шляхотських лакеїв, і т. п. Крім того брали радикали д-р. Франко, Будзиновський і т. п. участь в москвофільським «всенароднім вічу» а у Відні, як пише «Дѣло» — «першим упідленем руско-українських радикалів («Січовиків») були дві «кнайпи», котрі «Січовик» Осип Партицкий описав в «Червоной Руси». На тих зборах радикальної «Січі» і москвофільської «Буковини» взяв участь також гофрат Василь Ковальський разом з иншими «маститими» рутенцями. Не будемо тут всего того повторяти, що там діяло ся, однак годить ся відсвіжити в тямці промову голови одної з тих кнайп д-ра Ярослава Окуневського, яка кидає таке характеристичне світло на той табір, до котрого належать нинішні кандидати польські «Народного Комітету» д-р. Евг. Левицкий, Вяч. Будзиновський et cons.

Д-р. Ярослав Окуневський (рідний брат посла Теофіля) говорив ось як: «Панове, я був в Африці, видів різних, і чорних і білих і всі они прийняли одну мову (англійську) і з тим їм добре. Хто знає, чим ми будемо за 100 літ? Чи будемо Готентотами, Монголами або Татарами, **аби нам було добре.**» Отсе провідна ідея тих людей, що нині хотять бути провідниками і заступниками українсько-русского народу.

(Далі буде).

Із села.

(Допише).

Зпід Заліщик.

Недавно мали ми нагоду читати у Вашім поважнім письмі статтю під знаменним заголовком «На село дурити!», де п. автор вельми влучним способом схарактеризовав нам селянам, котрі живемо далеко від великоміської гуркотні, а ще дальше від соціалістичної нагінки, ті всі штуки і бляхмани сеї ватаги дурисьвітів, що то для замилення очей простолюдина і менше зрячого інтелігента-селяна, ба навіть і священика (часами і самого декана), прозивають ся вже не як давнїше «соціалістами», «марксистами», радикалами чи «соціал-демократами», лише після нової номенклатури «націонал-демократами». Шановний автор статі «На село дурити» добре сказав, що чи такий соціалістик називає себе радикалом, чи руско-українським соціал-демократом, чи і націонал-демократом, то вийде все на одно, *все він є однакий інтернаціонал*, для котрого байдужні всі народні наші «святости», однак він з них шуткує і глузує, у него все лише пропінатія і «жолудок» ґрунт, а віра, церков і народність, то все пус те. Коли-же деякі ті панці підшивають ся нині в передвиборчу добу під

якийсь націоналізм, чи релігійність, то роблять се лише тому, аби на селі дурити легковірних селяноків, а потім по виборах обсьміяти тих дурних «попів-патріотів», чи по їхньому «ідіотів», що дали ся затуманити здоровкованєм: «слава Ісусу Христу», або обіцяною знесення патронату, чи иньшими пусто-словними грушками на вербі, які сиплють їм рясно на незрячі голови хитренькі наші соціалістичні дурисьвіти.

От хочби і у нас, на глухий кут, дав нам преславний, віденьський Адлер, провідник соціалістів, одного свого пахолка в кандидати на ту нещасливу п'яту курию. Отсе мали ми колись, за небіжки старої державної ради, одного такого дурисьвіта, та той вже — як зачуваємо — сидить дуже високо в коронній раді самого рабіна Адлера. Повідають, що він зробивши ся у нас неможливим за-для своєї високої соціалістичної ранги коло свого панарабіна, мусів на своє місце дати Адлерови якогось молодшого, але також доброго і певного Адлерівця, тай дав нам пана д-ра Евгена Левицкого.

Вже то правда, як на село, то хіба дурити, а щоби добре піддурити, то треба бути трохи хитреньким з вдачі, а як-раз сей панок уміє не сугірше загнати харамана. Лише на біду не всі ми ту на селі такі наївні, аби нас так... нї сїло нї пало, хоч який хитрий соціалістик піддурив і захопив наше довіре, щоби опісля, вийшовши на наших карках, скріпляв в парламенті ґрупу Ігнаца Дашиньського, чи Адлера, або єї «госпітував», як колись давний наш сарака Ярославич.

Ми знаємо занадто добре минушість кандидата Левицкого, аби могли увірити, що він поважно думає о нашій народності і церкві та вже не є циніком в тих питаннях. Ще до недавна прецінь був він одним із перших соціалістичних агітаторів. Він колись ганьбив в «Радикалі» та в иньших соціалістичних письмах всю нашу національну роботу, товариства, людей, навіть самого Романчука називав обскурантом, ретроградом і Господь знає як. Священиків лає як дерунів, агітував «Йосифинським патентом», а науку Христову в Церкві називав *оглушванєм і обдурованєм народу*. Оповідали нам, що по Відні, як був там в школах, то тягав ся по соціалістичних агітаціях, отже хіба вже то така наша недоля, що Господь нас все карає пахолками і мешуресами Адлера. А цур їм і пек!...

Ми мусимо показати, що тов село не таке вже зовсім дурне, аби всякий дурисьвіт — безвірець, що для тумана похристосує ся з нами, міг нас чесних патріотів — горожан піддурити в нашій найповажнішій — горожанській праві. Ми мусимо переконати таких цікавих панків Левицких, що всі єго штуки дурисьвітські на нїчо не здадуть ся, хіба що переконують нас, що він для хвачення мандату є в силі міняти шкіру і натягати єї так, як єму потреба. Як є в душі соціалістом, то повинен, як характерний чоловік, убігаючи ся о мандат говорити виразно, що таке а таке у него переконанє; будемо тоді знати, що то соціаліст, але бодай чоловік якогось характеру, а так, бачимо в їм хіба людину, що для десятиривських в парламенті зрадив Драгоманова і всіх радикалів, бо їх відпекав ся, а до нас чей много не пристає, як скаже на зборах: «Слава Ісусу Христу!» Най хіба висповідає ся і запричає...

Для чоловіка, що перед кількома літами, як писав «Галичанин», не був далеко від тих, що

по лайдацьки, з нечуваним цинізмом, збезчестили найвищого нашого достойника рускої Церкви, пок. митрополита Сильвестра Сембратовича, бо як ті уличники-вітрогони обкидали його в своїм засліпленню гнилими яйцями, — отже для чоловіка, що ще так недавно виявив такі незрілі і дівочі інстинкти та погляди, замало чей ще віку і праці, аби його кандидатуру брати серйозно, а тим менше заслуги, щоби відзначувати його так високо і вибирати в посли до парламенту.

Вирочім тут у нас зовсім не бракло кандидатів, навіть кандидатів зовсім поважних, кстрі супроти сильного графа Мечислава Пінінського могли зовсім гарно удержати руский мандат, чого такий нещасливий кандидат, як Левицький зовсім не утне. Жалуюмо, що о. Галушинський, звисний патріот-народовець, пофнувся, і то супроти такого неповажного кандидата, як др. Левицький. Остає нам хіба одинокий др. Олександр Кулачковський, вповні незалежний кандидат, котрого особу знаємо здавних літ, як ще не було розколу серед народовців, а знаємо його яко поважного трудівника і щирого Русина-народовця. Тим більше прихилив ся загал до його симпатичної кандидатури, що, як розказав він у своїй відозві, соціялісти зробили на него цілу облаву, кинули ся на него з підозріваннями, мов-би то він правительственный кандидат, але він рішучо відпер ті закиди і став перед самим Народним комітетом, виказуючи свою незалежність і чисто народні наміри та інтенції на случай вибору до парламенту. Так само подобало ся поважним людям, що він не дав ся зовсім забити ніякими штуками, ні тероризмом, з якими виступили проти него прихильники соціялістики Левицького на якихось зборах в падолисті с. р. Піддержуємо д-ра Кулачківського тим більше, що його кандидатуру трактували ми тут зараз, як лише розписано вибори, і він став ся нам дати ся пізнати. Левицький-же вліз тут до нас мов Пилат у «Вірую» доперва тоді, як провалив ся із своєю кандидатурою під Станиславом, де його відправили з квітом, скоро дізнали ся, що з ним не було зовсім чисто на двірці у Відні, де то гнилими яйцями обкидали митрополита.

В Станиславові побили ся люди за отцем Баришем проти Левицького, а за таким панком ми маємо побивати ся тутки і покидати таку чисто-народну кандидатуру д-ра Кулачківського? Коли би ми справді вибирали такого панка, що другі його викинули, і Левицький зміг нас дійсно піддурити, то вийшло би справді на ту пословицю: «на село люди дурити» і соціялісти сьміяли би ся слушно в кулак з наших баранячих мозків, як вже сьміяв ся перше Ярославич.

З другого боку і Народний Комітет не може мати претенсії до якогось послуху, коли так нерозважно затвердив таку, як «Галічанін» слушно називає, неfortunну кандидатуру.

Затверджене Левицького Народним комітетом може що найбільше захитати достоїнством і повагою самого Народного комітета, але не додасть зовсім поваги і значіння неповажній кандидатурі Левицького, проти котрого промовляє ціла його минувшість, о якій повисше було згадано. Так, як нам Левицького накинено, так ми мусимо і його відкинути, аби не осьмішати себе перед сьвітом, котрий сказав би, що ми дали ся Левицькому взяти, як Поляк каже «на kawal». Ми для безпеки нашої поваги не сьміємо дати голосу на такого кандидата як Левицький, бо се був би чистий скандал, а Народний комітет повинен був для удержання своєї поваги не насилати такого кандидата, тим більше, що була зголошена як належить незалежна народна кандидатура д-ра Олександра Кулачківського з Відня.

Годі ще під кінець не запримітити, як то на жаль і на сором і самі сьвященники агітують за тим колишнім демонстрантом на Нордбані против пок. Митрополита. В інтересі пана Левицького не соромлять ся навіть і ложі, з другого-ж боку клеветють д-ра Кулачківського «Урядовцем» і Бог знає чим.

Розкажу слідоуючу автентичну подію: Дня 13. падолиста 1900 р. були товариські сходини у о. Царя в Капустиньцях. Була там бесіда і о тій нещасливій кандидатурі д-ра Евгена Левицького. Отді Веселий і Скирпан інтерпелювали присутнього о. Гриця Ковча з Лисовецького головного

агітатора і приятеля Адлерового мешуреса, кандидата п. Левицького, «чей то той сам Левицький атеїст, безвіроісповідник, соціяліст і жидівський паходок». На те відповів о. Ковч, що «ні». Тоді о. Веселий запитав ще: «То мусить бути хіба двох Левицьких Евгених, і до того докторів? І на те о. Ковч відповів: «так»...

Отже і неправдою агітує ся за такими кандидатами, бож певно, що правда сама за ними не промовить, хіба їх пове на голову. Отже досить вже тої виборчої забави і комедії, котрою покористує ся хіба Мечислав Пінінський, а ми постіймо як один муж за одинокою тут можливою і поважною кандидатурою д-ра Ол. Кулачківського.

Яких то приятелів п. Евген Левицький має серед духовенства дає взорець от і сам той о. Ковч, про котрого маєм перед собою допис із Заліщицького до «Хлібороба» в жовтні 1893 р. ч. 21, 22 і 23. Там розказані патріотичні подвиги о. Ковча перед одержанєм презенти на Лисівці. Межи иньшим от як пише якийсь радикал, може і сам Левицький, нинішній его приятель, про о. Ковча:

Може бути, що є де иньчі «попи», але Ковч певне до них не належить! Коли громадяне лисовецькі постановили собі були раз завести порядок в своїм селі і вибрати таку зверхність громадску, котра би не уважала добра громадского за свою власність, то о. Ковч цілими днями і ночами агітував і трактував радних, щоби вибором був вибраний дяк. А той дяк, вигодований на громадскім хлібі, наперед вже хвалив ся, що як буде вийтом, то спровадить назад того писаря, против котрого веде ся тепер слідство о всілякі надужитя. Той дяк був вибраний до комісії обрахункової і підписав абсолютну зверхність громадській помимо того, що иньший член тої комісії виказав як на долони, що громадськими грішми шафовано неправдо на всі боки. Тепер точить ся о тоті надужитя слідство в прокуратурі і в виділі повітовім. А чому о. Ковч так дуже обставав за дяком, що аж голосив коло корчми: «Кричіть віват дякови Площинському, а дам горівки кілька схочете!» А то тому, бо так хотіла п. Орловська, дідичка Лисовецька. Вона так казала єму зробити і він так зробив. Від чогож він є адміністратором в Лисівцях. Така агітація, паньскі інтереси і польовання забрали єму много часу так, що декотрі жінки брали вивід у польского попа. Через Лисівці будє ся тепер нова дорога попід паньський двір, яке практика в Заліщицьким повіті, отже о. Ковч став наставником дороговим і коверзує людьми гірш паньского посіпаки. Недавно тому побив одного «лазду на серед дороги, а сей скаржив его за то до консистора.

От таке то лисовецьким людям з о. Ковчом. Коли вивід або хрестини, то его нема в дома; коли вибори, то він тримає з тими, що покривають в громаді надужитя, (а тепер із соціялістами. — Пр. Ред.) місто давати добрий примір, то він бе людей по дорозі, відбирає коні і заводить до двора, неначе паньський польовий або гайдук, місто стримувати людей від п'ятики, то він трактує горівкою.

Місто голосити слово божє, то він ганьбить стрічних і поперечних в характері дозорця дорогового, ну але за то має і гонор, бо може отворити паном дверці від повоза, а пани з усьміхом дивлять ся, як він танцює в петрівку. — Люде скаржили ся до консистора на таке поступованє о. Ковча, остаточно грозили що перейдуть на латинське, зворохобять ся дї ренши і будуть Тучаши...

Такий то кандидат і такі его приятелі, а ми ще раз завіряємо, що, хоч за таким кандидатом і затвердженє Народного Комітета, то ми всеж таки ніяким дурисьвітам надуті себе не дамо, хоч тим разом дав ся надуті п. Левицькому і сам Народний Комітет.

Навіть в босвій лінії і самі війскові приписи, дотикаючі вожної дисципліни, не вимагають баранячого послуху супроти безумних розказів, а в тім случаю жадати від нас, поважних патріотів, аби ми давали голоси на д-ра Евгена Левицького, се те саме, що жадати від нас, аби ми дали собі поличника. Такому кандидатови ми кажемо: З Богом Парасю! іди і не піддурюй, бо не здуриш антикаря, хоч-би й на селі!...

Селюк,
простенький, але недурненький.

3 політичного поля.

З Гали доносять, що є вже майже певною річню, що Крігер занехає дальших подорожий на европейські двори. Також заперечують поголосці, немов би др. Лейдс звернув ся був до італійского правительства з просьбою о прилученє ся до евентуальних старань о інтервенцію. Мимо того не устає рух в користь Боєрів. В Монахії відбули ся великі збори прихильників боєрської справи, де 4.000 учасників, а серед них найвизначнійші особистости міста, університетські професори, літерати і др., ухвалили остру резолюцію против Англії та висказали своє невдоволенє з англофільської політики німецкого правительства, як і відмови цісаря Вільгельма що-до прийнятя Крігера. Ся послідня справа станула також на дневнім порядку вчєрашного засідання німецкого парламенту. Німецкий народний посол Резіке завважав, що німецкий нарід діткнув глибоко факт, що німецкий монарх замкнув двері перед начальником народа, який боре ся за свою незалежність. Бєсідник робить закид канцлерови, що лихо поінформував цісаря про настрій німецкого народа. Лише в сей спосіб можна собі витолкувати те, що стало ся. Секретар стану г-р. Посадовський висказав жаль, що г-р. Більов не є присутним, щоби сам міг дати відповідь інтерпелятові. Послови, який є невідвільчальним, легко іти за популярними окликами загалу, але канцлер, який відвічає не лише за мир Німеччини, але евентуально також за мир цілого сьвіта, не може дати унести себе популярній чи сентиментальній струї; для него одинокою директивою є мир, безпеченство і добро власної вітчизни.

В китайській справі поступила дипломатична акція один крок наперед. «Times» доносить з Пекіну, що посли відбули дня 4. с. м. конференцію на якій прийняли предложені американським послом услівя мира з Китаєм. В новій ноті, яка має бути виданою до китайского правительства пропущено зовсім «кару смерти для винних». На тій підставі, надіють ся, китайське правительство згодить ся скорше на переговори, а є можливим, як доносить «Herald» з Вашингтона, що супроти жадань відшкодовання держав Китай зажадає рекомпензати за шкоди, які так зв. карні експедиції виварили Китаєм.

НОВИНКИ.

— Календар. В неділю: гр.-кат. А липія; рим. кат. Леокадія. — В понеділок: гр.-кат. Якова муч., Палладія; рим.-кат. Юдити. — В второк: гр.-кат. Стефана, Іринарха; рим.-кат. Дамазія.

— 3 тов. педагогічного. Засіданє Виділу Руского Товариства Педагогічного відбудєть ся в суботу дня 15. грудня о годині 6. де звичайно.

— Номінація лат. єпископа в Перемишлі. Нинішня Wiener Ztg. оголошує, що цісар іменував єпископа-суфрагана з Перемишля д-ра Осипа Себастьяна Пельчара рим.-кат. єпископом в Перемишлі.

— Причинок до «столпотворенія». З т. зв. націонал-демократичного табору подає «Дьло» в ч. 263 і 264 зі Стрия. На причуд зїзд делегатів з повітів Калуш-Долина-Бібрка для порішення кандидатури Юліяна Романчука і Андрія Коса відбудє ся 5. грудня в Стрию. Чому ж не в Калуші, Долині або Бібрці? Чи оба панове кандидати, побачивши, що нємо propheta in patria, мусіли глядіти прибіжища аж в Стрию, під охороною д-ра Е. Олесницького? А може тепер для етикетки відбудє ся в Калуші зїзд делегатів з повітів Стрий-Дрогобич-Жидачів в Калуші під охороною д-ра Коса, щоби там проголосити для заманіфестованя консолідації кандидатуру о. Давидака?!

— Як бик навик, так і реве! Ся пословиця приходить нам на ум, коли прочитали ми воєвинуку любезнаво платочка «Галічаніна» на тему: чому «Моторний» себ-то др. Ол. Кулачківський кандидатє на посла? Рублєхапи з «Галічаніна», що кождим своїм рухом змагають лише до якоїсь хапатні, не можуть собі у своїй нязости духа навіть уявити, щоб і др. Ол. Кулачківський, хоч по їх гадці і «моторний» собі чоловік, міг мати — кандидуючи на посла — якісь ідеальнійші замисли чи змаганя, як хіба лише свою будучу висшу рангу. Можемо упокоїти новинарків Маркова, заклопотаних кар'єрою д-ра Кулачківського, котрому они вказують дорогу у висшій ранзі через парламент, що не йде він ніколи системою хапатні, а руководить

ся виключно інтересом народної справи, котра йому «моторному» не менше дорога і свята як ім «нікчемним» їх ідол «рубль», за котрим аж у Пітер «пхають ся» і наживають епітетів в роді «галіцкая сволоч».

— **3 товариства «Руська Охоронка у Львові».** По ріжних короводах львівське намісництво затвердило статут товариства «Руська Охоронка» (перед тим вже ним раз відкинений). Бо се товариство має ціл закладати по цілій Галичині охоронки для дітей, що не ходять до школи, і приймати їх в охоронку під догляд і опіку, призначених на те відділом Товариства жінок, котрі мають тих дітей цілий день, відповідно даному їм відділом регуляміну, наглядати і дбати про їх умисловий розвій, та давати відповідні віку заняття. До осягнення своєї цілі Товариство побирає: вкладки членів; добровільні датки і всякого рода записки; добровільні винагородження за догляд, чи то в грошах, чи в натураліях; доходи з відчитів, викладів, аматорських представлень, жіночих забав і інших дозволених жерел на цілі Товариства. Воно складає ся: з членів звичайних. Звичайним членом може бути кожда особа без ріжниць пола, віку і стану, котра відділом Товариства буде прийнята. Річна вкладка визначена тільки 2 кор. річно, (для членів заграничних 1 рубель). Галицькій публіці не потребуємо вясняти ваги і пильної потреби закладання охоронок, тим більше, що справу сю вже не раз порушувало. Заграничним же Землякам і Землячкам пояснимо, що у нас в Галичині охоронки (дневные приюты) не тільки забезпечують дітей від нещастя і ведуть їх виховане в літах передшкільних, але мають також і важне національне значіння. При загальній польонізаційній системі, густою сітею розкиненій над руською Галичиною, польські охоронки, а дуже часто і народні школи стають дорогою для дуже успішної польонізації. Тому засноване руських охоронок має дуже велику вагу, бо лиш вони можуть обмежити польонізаційні впливи польських охоронок і доповняти виховане руських дітей тими елементами, котрих не дадуть їм польські або спольонізовані нар. школи. Тож ВП. Земляки, а передовсім, Ви. Дорогі Сестри, вступаєте як найчисленніше в члени нашого Товариства і приєднуйте йому членів. Вкладка умисно визначена така невисока, аби й неможливим приступ улекулити. Особливо ж наших Сестер з російської України просимо помогти нам в осягненню народолюбної і патріотичної цілі Товариства. Грошові жертви, хочби й найменші, приймаємо також з подякою. Галицьких же Земляків просимо крім того самим ділом помагати до засновани охоронок там, де обставини того особливо вимагають, або тому сприяють. Зголошувати ся в члени, членські вкладки, всякі датки і листи просимо надсилати на адресу Марії Грушевської (Львів ул. Домбровського 6), або Володимира Гнатюка (Львів ул. Чарнецького 26). За комітет: *Н. Кобринська, М. Грушевська.*

— **Хрест в університетських салях.** Част студентів університету в Будапешті звернула ся недавно до міністра просвіти з проською, щоби в кожній викладовій салі завішено хрест. Міністерство відступило сю просьбу сенатові. Сєю справою займав ся недавно правничий виділ і рішив умістити хрест в авлі і в салі засідань виділу. Рівнож рішив виділ, що хрест має бути ужитий при докторських промоціях. Університет рішив також зажадати утворення катедри християнської моральності і обсади місця проповідника університету.

— **Убитий в сповідальниці.** З Равенни доносять: Дня 3. с. м. прийшла до катедри вдова по уряднику, Емілія Марґотті, зближала ся до сповідальниці, в якій сидів пралат Пенні, завідатель майна архієпископа і просила, щоби пралат вийшов на хвилю з сповідальниці. Пралат, не підозріваючи нічого злого, услухав просьби і в тій самій хвилі упав на землю, пробитий ножем з руки Марґотті. Катедру замкнуло, убійницю зловлено. Марґотті признала ся, що напала на пралата тому, бо він вів процес против неї, яко завідатель майна архієпископа і велів перевести в неї ліцитацію. Пралат Пенні умер в годину по атентаті. Убийницю увязнено.

— **Від мужа до гарему!** Румунські газети розповідають про сензаційну історію, яка у великим степені займає тепер найвищі круги румунської суспільності. Букарештські газети не наводять імені, але за то рознесли імена по світі інші заграничні газети. Син турецького намісника в Солуні залюбив ся в красній жінці тамошнього румунського консуля Розетті-Савлеску, а що то була жінчина трохи експетрична, то він найшов у неї взаїмну любов. Конець тої любовної історії був такий, що красна пані Розетті-Савлеску втікла від мужа, а син солунського баші прийняв її до свого гарему. В кілька днів опісля викрадено й діти консуля з батьківського дому і заведено до їх матері. Консуль зажадав тоді помочи турецьких властей і в наслідок того міг розмовити ся з жінкою, але та сказала йому, що їй тепер в гаремі дуже добре і она не думає вертати назад. На таку заяву жінки, власті турецькі здвинули лиш пле-

чима, заявляючи, що годі змусувати жінку вертати до чоловіка, коли она того не хоче. До якогось дипломатичного кроку не прийде, бо бувша жінка консуля готова вернути діти батькови.

— **3 судової салі.** Вчора вечером покінчила ся тайна розправа о злочин з §. 129. л. б. а по довшій нараді трибуналу застав засуд, признаючи винними злочину з сего параграфу: М. Матушевича, А. Войдича, А. Я. Ф. бр. Боровського, І. Каганка і С. Августиневича. Вимір сеї карі осуджено на підставі §. 130. На підставі сего вердикту засуджено: Матушевича на 6 місяців тяжкої в'язниці. 2. Каганка на 4 місяці тяжкої в'язниці. 3. Войдича на 1 рік тяжкої в'язниці всіх трех з постом що тижня. 4. Боровського на 2 місяці звичайної в'язниці з постом що 2 тижні. 5. Августиневича на 2 місяці звичайної в'язниці. Оборонець бар. Боровського др. В. Соловій застеріг собі 3 дні намислу в цілі внесення зажалення неважності. Оборонець Августиневича др. Солянський зголосив відразу зажалення неважності. Інші обжаловані засуд прийняли. Що до обжалованого в сій справі В. Фаризея узнав его трибунал невинним.

Розправа протів Ю. Мишковскому б. артисті театру гр. Скарба і Алекс. гр. Мійшкови обжалованих о злочин з хого самого параграфу не могла відбутися позаяк оба обжаловані утікли зі Львова. Львівська прокуратура вислала за обома гончі листи.

— **Нещасна пригода.** Дня 28. падолиста забив поспішний поїзд, котрий відходить зі Львова до Черновців о год. 3¼ по полудни, селянина Єфрема Бороденка з Острова і річного лошака. На просторі між Бориничами а Ходоровом переходить залізничний шлях серединою села Острова відділяючи одну часть села від ріки, в котрій більша часть поїть худобу. Бороденко, повернувшись з Ходорова зі своїми господарями, у котрих став на службу, гонив коні до води, а за кіннями біг лошака. Поїзд був ще далеко, тому він отворив рампу залізничу, перегнав коні, а лошака остав ся на другім боці шляху. Поїзд уже зближав ся до рампи, як Бороденко побачив, що лошака перескочив через забору і гнав просто під поїзд. Щоби его уратувати, скочив з коня, підбіг на шлях, піймав лошака і став тигнути его зі шляху, але в тій хвилі надлетів поїзд, машина хватила лошака, перекинула ним через насип і струтила неживого до рова, а Бороденка порозривала на кусники і тіло его порозкидала на шляху на просторі яких до 200 метрів. Ся нещасна пригода стала ся о год. 4¼ по полудни і сейчас телеграфічно повідомлено о тім суд і другі інтересовані власті. Бороденко лишив недужу вдову, що живе без заосмотрення на ласці своїхів.

— **Епископ в Унгварі, Фірцак,** видав пастирське посланіє, в котрім ганиць, що справа мадярського літурґічного язика в богослуженню греко-католиків надуживає ся до справ політичних і народних і виринаючої звідси незгоди; обов'язує священників і вірних, щоби о тій справі мовчали аж до рішення Папського. Численні паломники мадярські гр. кат. обряда вручили просторе меморандум Папі з прошенем о дозвіл мадярського літурґічного язика. Мильною є річню — **наже епископ — уважати тих, що уживають старо-слов'янського язика — злими патріотами, як і називати тих революціонерами, котрі стараються о мадярський літурґічний язык.** Мої вірники говорять в часті мадярським, в часті руським, а в часті словацьким язиком, але жадна часть моїх вірних не дасть ся другій перестигнути в любові до мадярської вітчизни.

— **Пекольна машина.** На адресу п-ни Г. в Двинську, в Росії, надійшла оводі посилка, добре запечатана, з написею «до власних рук». Дівчина, вихованця берлінської консерваторії, думала, що в клучочку міститься ся подарунок від якого з її обожателів. Однак як добре вихована отворила клучочок в присутності матері. Коли розвинула вату, найшла мале пуделочко, але як лише его отворила, наступив вибух і тяжко поранив її лице і руки, а матір і служницю, що стояла недалеко, легко понарих. Дівчині грозить сліпота обоїх очей. Суд і поліція зарядили строге слідство, щоби вишукати надавця сего пекольного подарунку.

— **Щастє в нещастю.** Один робітник ндалеко Интерлякен в Швайцарії направляв дах на двірці якоїсь малої стації, посовгнув ся і не міг вже здержати ся, отже хотів скочити на шини. В тій же хвилі надїхав понід дворець поспішний поїзд, а робітник замість на шини впав на дах якогось вагону, але вчепив ся его так сильно, що переїхав щасливо чотири милі дороги аж до найближшої стації, де его хоч перепудженого і сильно витрясеного, але впрочім не покаліченого, здоймлено з вагона.

— **Злодії на залізниці.** Ві второк в ночі в поїзді, що їхав з Красного до Львова, три злодії постановили були зробити облаву на чужі кишені і забрали ся насамперед до кишені муляря Осипа Дзюби, що їхав зі Струсова до Львова і мав споро гроший при собі. Дзюба їхав

в третій класі, а коли поїзд доїжджав вже до Куткоря, він задрімав і став хроштіти. Один із злодіїв вложив вже руку в его кишеню, коли Дзюба нараз пробудив ся і сильною рукою вхопив злодія за карк так, що той аж почав верещати на ціле горло. Два другі злодії, спільники зловленого, так перепудили ся, що не чекаючи, аж поїзд доїде до стації, повискакували з вагона на поле і повтікали. Від Дзюби дістав ся злодій в другі добрі руки, кондуктора Яблоньського, котрий вже его не випустив аж у Львові на поліції. Тут пізнали, що то нотований злодій Герш Шехтер. В кілька годин опісля спроваджено на поліцію якогось Рогальського, котрий приїхав слідуючим поїздом з Красного, та пішов просто до золотаря Рапса і хотів продати ему кусник золотої бляхи з куверти годинника. Поліція здогадує ся, що то спільник Шехтера.

— **Новий канал в Росії.** З Петербурга доносять, що проєкт получить каналом фінляндський залив з Білим морем здійснити ся в недалекій будучности. Канал, по яким будуть могли їздити навіть панцирні кораблі, буде їти руслом Неви, дальше через озера Ладогу і Онегу і рікою Сурль. Сі ріки і озера достаточено поглиблюють ся і розширюють після потреби. Значіння каналу є головно стратегічне, однак причинить ся немало і для піднесення торгівлі.

— **Ц. к. Дирекция залізниць державних оповіщує:**

Улекшенє при надаванню посилок поспішних за марками. Почавши від 1. січня 1901 буде можна надавати на всіх стаціях і перестанках ц. к. австр. залізниць держ., — з виймою залізниць льокальних — за помочию марок по 50 сотиків не тільки як доси артикули до споживи, але також і звичайні посилки поспішні на віддаленє до 200, а згл. до 100 км., відповідно до ваги посилки (до 10 кг. і понад 10 до 20 кг.). Артикули до споживи буде приймати ся до перевозу на віддаленє до 400 згл. 200 км. Для скорочення маніпуляцій при надаванню згаданих посилок зладжено особні картки адресові до наліплювання на посилках. Такі картки можна дістати в кожній стації безплатно.

— **Дрібні вісті.** В Городку застрілив ся Станислав Ружицкий, фельдвбель 89. п. п. Причиною самоубійства незвісна. — Крадіж в лісах буюковинського православного фонду буде знова предметом судової розправи, бо — як доносять з Черновців — увязнено там трех урядників з тартаків бар. Попера, котрим доказано крадіж дерева.

— **Для наших Американців.** Вп. Дмитро Хомяк надіслав 9 книжок: 1. Франко І. Лис Микита. 2. В. Стефанік. Камініний Хрест. 3. П. Куліш і др. Пулюй. Сьвяте Письмо Нового Завіту. 4. М. Драгоманов. Швайцарська Республіка. 5. Книжечки «Просвіти» ч.ч. 173—174, 181—223, 234—235, 242. Редакція.

Наука, штука, література,

— «Дзвінок», ч. 23. з 5. грудня 1900. Зміст: Приятель дівчорі. — Перед Николаєм. — Кіця. — Думи. — Про сестру та брата. — Запізно. — Пригола Івася. — Дрібне. Адреса Редакції «Дзвінка»: Львів, ул. Гофмана-Опата ч. 28. І. п. — Адреса адміністрації: ул. св. Софії, ч. 9. а.

Телеграми.

Відень, 8. грудня. Міністер заграничних справ гр. Голуховський повернув вчора з Будапешту до Відня.

Рим, 8. грудня. Папа прийняв вчора в полудне в костелі св. Петра 7.000 путників і 120 американських моряків.

Відень, 8. грдня. Цісар санкціоновав ухваленний гакицьким соймом проєкт закона, дотичний уділення повітовій раді в Ланцуті дозволу на покритє потреби льокальної залізниці Пшеворск-Бахуж.

Будапешт, 8. грудня. Удержує ся туг поголоска, що по скінченню бюджетової дискусії в соймі, посол Горанський стане міністром внутрішніх справ.

Берно (швайц.), 8. грудня. Сорок членів народної ради предложило внесенє з жаданем, щоби рада звернула ся до англійського парламенту і всіх других європейських парламентів з прошенем, щоби трансальську справу полагджено роз'ємним судом на підставі принципів міжнародного права.

Лівадія, 8. грудня. Бюлетини про здоров'є царя виказують поспішнє полішненє в стаїї реконвалісцента.

Кольонія, 8. грудня. «Köln. Ztg.» доносить з Пекіна, що експедиція, яка повернула з Кальгану, знищила по дорозі чотири села Боксерів і розстрілила шість провідників Боксерів.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.
(Приїзд і від'їзд поданий після часу середно-європейського).

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переходу папери вартісні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталевій касі панцирній сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важні документи.

Під тим виглядом поробив Банк гіпотечний як найдогідніший зарядження. Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовим.

Поїзд		до Львова
посп.	особ.	
приходить о годині		
1-35	6:10	з Кракова, Берлина, Варшави, Відня
	6:20	з Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова
	6:46	з Брухович, щод. від 13. мая до 16. вер. вк.
	7:45	з Янова
	7:40	з Тернополя, Бродів на дв. Підзамче
	8:00	на дв. головний
	8:05	з Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия
	8:15	з Сокаля, Рави рускої
	8:50	з Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.
	11:45	з Ядослава і Любачова
2-20	11:55	зі Станиславова (Кересмезе, Потутор)
	12:55	з Янова
	1:15	зі Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.
	3:14	а Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)
2-35	5:17	з Підволочиск (Київ) Бродів на дв. Підз.
	5:40	на дв. голов.
1-45	5:45	з Кракова
	5:55	з Чернівців, Іцкан
	6:00	з Сокаля, Белзця і Любачова
Ніч		
8-40	7:24	з Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)
	8:28	з Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і сьв.)
	8:50	з Брухович від 13. мая до 16. вересня щод.
	9:23	з Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.
2-31	9:45	з Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова
	10:00	з Чернівців, Букарешту, Гусятина, Потутор
12-20	10:15	з Лавочного (Пешту) Хирова
	10:12	з Підволочиск (Київ), Бродів на дв. Підз.
	10:30	на дв. голов.
	12:05	зі Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.
	3:12	з Підволочиск на дворець Підзамче
	3:35	на дворець головний

Поїзд		зі Львова
посп.	особ.	
відходить о годині		
1-53	6:25	до Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава
	6:30	до Підволочиск (Київ) Бродів дв. головний
	6:43	дв. Підзамче
2-08	6:35	до Станиславова, Підвисокого, Потутор
	8:30	до Кракова (Відня, Варшави), Стружа
2-55	8:40	до Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)
	9:00	до Янова
	9:15	до Підволочиск, Бродів, Гусятина дв. Підз.
	9:25	дв. гол.
2-55	9:42	до Чернівців, Станиславова
	9:55	до Сокаля, Белзця, Рави рускої і Любачова
	10:20	до Янова від 1. мая до 15. вересня в неділі і свята
1-25	2:15	до Брухович від 13. мая до 15. вересня в неділі і свята
	3:05	до Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.
3-15	3:15	до Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.
	3:26	до Брухович щод. від 1. мая до 16. вер.
	3:30	до Ряшева, Хирова, Любачова
Ніч		
6-10	6:10	до Станиславова
	6:13	до Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марта 1901 щоденно
12-40	6:30	до Кракова (Відня, Берлина, Варшави)
	6:50	до Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша
	7:10	до Тернополя дворець головний
	7:33	дворець Підзамче
	7:25	до Сокаля і Рави рускої
	7:48	до Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і сьв.)
	9:12	до Янова від 1. мая до 15. вересня
2-51	10:40	до Чернівців і Іцкан
	10:50	до Кракова, Відня, Варшави
	11:00	до Підволочиск, Бродів дв. голов. й
	11:25	дв. Підз.
	4:15	до Кракова, Відня, Берлина, Самбора
	4:45	до Брухович від 13. мая до 17. вер. щод.

ЗАМІТКА: Поезді нічні числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського = 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Крайських ч. 5.) уділяє пояснень в справах залізничних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень „ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Всч. Духовенству і всім вірним Впреев. Митроп. і Преосв. Еп. Ординариатам всіх трех епархій, обезпечає будинки, уряджене домашнє, скот, господарські знаряди, збіжжє в зерні і соломі, сіно в стогах і будинках против шкід огневих.

Став фондів гваранційних в днєм 31-го грудня 1899 виводить:

Фонд резервовий	245.814	кор.	52	сот.	486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480	„	—	„	
„ спеціальна	1.684	„	80	„	
Фонд основний	72.000	„	—	„	
„ емеритальний	18.166	„	60	„	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпробовочно. До кінця 1899 року виводили виплачені шкоди 1,669,565 кор. 38 сот. Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий і Каса охорони у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Святині, Городенці, Тернополі і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористніші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускім язичі. Зголошення о уділенє агенцій в окрестностях, де нема близько агентів «Дністра», приймає ся. «Дністеръ» виплатив агентам по конєць 1899 р. провізії 216.714. корон.

Львів, ринок ч. 10. (Дім «Просвіти»).

К. СОЛИК

передше МРОЗІНСЬКИЙ

у Львові ул. Собіського ч. 7.

поручає всілякі роди ФУТЕР.

Футра до подорожи, мужескі і жіночі нагортки найновіших фасонів, Ротонди, Сака, Дольманики, Катанки, Колніри, Боа, Зарукавки, Шапочки дамські, Шапки мужескі, Шкіри всякого рода, поодинокі і гуртом як також, Верхи готові до мужеских і жіночих футер.

Матерії найновіші на верхи в найбільшій виборі.

Рівнож приймає на літо футра до переходу.

Ціни умірковані і низькі.

Товариство взаїмного кредиту „ДНІСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(Дім «Просвіти»).

уділяє позички за оплатою 5½ % і 1½ % додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ругителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій місци, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Св'ященники, не посідаючи реальностей, мусять крім поруки двох ругителів предложити еще полісу житєву; обезпечитись можна через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згадає Товариство приймає вклади до опроцентования від членів і третих осіб по 4½ %.

Уділ членський виводить 50 кор., вписове 2 кор.

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ».

Інформації уділяє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністеръ».

Артистичне заведеє ритовниче малярства шильдів. відливання, таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарень

Генрик Шапіра

Львів, ул. Коперника ч. 3 (побіч аптеки Вп. Міколяша).

Виконує дуже красно всілякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металеві для громад і урядів парохіяльних. Шильди мальовані на шклі, дереві, блясі та полотні. Всілякі лякерования, позолочування хрестів. Таблиці і шильди лянні з різних металів, таблиці нагробні і назви улиць, числа на доми.

Гравури на металю та дорогих камінях, печатки, штанци, відзнаки, букви, монограми, герби і гузики до упряжи та ліберії. Марки печаткові, бляшки шпунт. для броварів. Нумератори і стемплі на датум. Обцяги до пльомб, шаблони. Краска до печаток та хемічна краска до білизни.

Цінники даром і франко.

